

Delo, 21. novembra, 2008

Politično najbolj nevtralen minister

Ker verjameva, da so prizadevanja za dobrobit skupnosti glavni smisel strokovnega in javnega delovanja, se nama v trenutnem položaju zdi pomembno, katere vrednote bodo dobile podporo nove vlade in kdo jih bo imel priložnost uresničevati. V zvezi s tem imava pomisleke glede nastavitve prof. dr. Boštjana Žekša za ministra brez listnice v novi vladi. Na podlagi dolgoletnih izkušenj, ki sva jih pridobila kot njegova študenta, sodelavca in opazovalca njegovega strokovnega in funkcionarskega dela, sva zaskrbljena, da bi, ne glede na dikcijo njegovega programa, ki je lahko celo obetavna, prevzemanje vrednot prof. Žekša, ki jih je v dosedanjem delovanju izkazal z svojimi dejanji, lahko vodilo v nazadovanje slovenskega visokega šolstva in znanosti. Prof. Žekš je namreč izjavil, da vidi svojo predvideno vlogo ministra brez listnice tudi v luči kontrole ukrepov slovenske vlade na področju znanosti in visokega šolstva.

Meniva, da je vprašljivo, ali je dosedanje delovanje prof. Žekša na področju znanosti in visokega šolstva temeljilo na etično neoporečnih načelih in ali je bilo usmerjeno v zagotavljanje enakih možnosti za vse, ki želimo prispevati k razvoju RS. Tukaj izpostavlja predvsem sum na kršenje zakonov in pravil, sum na manipuliranje z merili kvalitete ter sum na toleriranje konflikta interesov in nenačelnosti pri izkazovanju pripa-

dnosti, po najinem mnenju z namenom ohranjanja in zagotavljanja privilegijev za izbrance. Predvidevava, da bo prof. Žekš tudi v prihodnosti deloval na osnovi istih načel kot do sedaj. Ker bi kot član vlade bil udeležen pri diskusijah in odločanju o pomembnih skupnih stvareh, po najinem mnenju tako ne bi mogel prispevati k reformam zakonodaje na področjih visokega šolstva in znanosti v interesu širše skupnosti. Meniva namreč, da mora tako zakonodaja kot tudi njena realizacija temeljiti na prizadevanjih za enake možnosti.

Nestrinjanje z načeli prof. Žekša je tudi privedlo do sodnega postopka, ki pravkar poteka na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Meniva, da gre za primer vnaprejšnje izbire najožjega sodelavca prof. Žekša na delovno mesto učitelja na eni izmed fakultet na Univerzi v Ljubljani, s postopkom, iz katerega je razvidno, da je pomembno vlogo pri načrtovanju kadrovanja odigral prof. Žekš. Gre za »del« delovnega mesta, ki ga je do pred kratkim na Medicinski fakulteti zasedal prof. Žekš, kadrovanje pa je povezano tudi z interesi dveh fakultet Univerze v Ljubljani. Ob ugotavljanju zakonitosti postopka zaposlitve se je pojavil sum, da prof. Žekš v preteklih letih ni opravljal pedagoškega dela, ki je bilo prijavljeno na Ministrstvu za visoko šolstvo na njegovo ime. O dejanju, za katero je bil podan sum in ki lahko predstavlja osnovo za kazensko odgovornost, je bilo že lani obveščeno sedanje vodstvo Medicinske fakultete, ki je v zvezi s tem tudi ukrepalo za obdobje lanskega leta. Preteklo obdobje ostaja predmet zgoraj omenjenega potekajočega sodnega postopka.

Pred kratkim vpeljana pravila prof. Žekšu dopuščajo, da je bil zaposlen na več ustanovah hkrati (UL, IJS, Univerza v Novi Gorici ...) in je bil tudi član odločujočih teles (je predstojnik Univerze v Novi Gorici, hkrati pa član Senata Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani). Pri zgoraj opisanem postopku se je pokazalo, da vztrajanje v konfliktu interesov sicer omogoča dobro rešitev za tiste, ki vztrajajo v konfliktu interesov, lahko pa vodi v privilegije ene ustanove na račun druge. Podobno kot v primeru kadrovanja, meniva, da je neetično vsaj do ene ustanove, da je ista oseba hkrati v vodstvu in senatih na dveh univerzah, ki tekmujeta za proračunska sredstva. Meniva, da vsebina in na-

men zgoraj opisane koncentracije moči, ki jo ureničuje in z novo funkcijo lahko še poveča prof. Žekš, ni boljše raziskovalno in pedagoško delo, temveč predvsem odločanje o materialnih sredstvih, ki izvirajo iz proračuna.

Bojiva se, da bi se prof. Žekš zavzel za korenite spremembe meril kvalitete znanstvenega dela, ki je osnova za delitev proračunskih sredstev (kar je bilo že večkrat predstavljeno v javnih medijih), ki zdaj vsaj deloma temeljijo na objektivnih kazalcih (kot jih je npr. vzpostavila podatkovna baza SICRIS – Informacijski sistem o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji). Za načelo, da mednarodno priznane objave in recenzije niso odločujoče merilo kvalitete, se je zavzemal tudi v nekaterih postopkih na Medicinski fakulteti. Po najinem mnenju je njegova interpretacija sledila iz prejšnjega prispevka sodelavcev, za katere se »ve, da so dobri«, rezultati metodologe SICRIS (ki jo uporablja Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS - ARRS) pa tega ne kažejo. Na drugi strani je mnenju Senata Medicinske fakultete in Habilitacijske komisije Univerze v Ljubljani navkljub podal in podpiral negativno mnenje kljub izpolnjenim objektivnim merilom za kvaliteto. Meniva, da je namen take interpretacije meril kvalitete ohranjanje lastne odločujoče pozicije in pozicij njegovih ožjih sodelavcev.

V nasprotju s prof. Žekšem se zavzemava za ohranjanje objektivnih meril, ker na podlagi zgoraj opisanih izkušenj sumiva, da bi na sedanji stopnji družbenega in etičnega razvoja lahko prihajalo do zlorab.

Podpirava načelo, da je treba pri družbenem delu izkazovati pripadnost na podlagi odločitve za neko etiko in ideologijo in ob tem sprejeti tako zmage kot poraze, ne pa izbirati etiko in ideologijo na podlagi tega, komu se trenutno obeta zmaga. Računava na to, da bodo pravico do odločanja dobili le tisti, ki spoštujejo zakone RS, se zavzemajo za etičen odnos do vseh sodelavcev in razporejanje materialnih sredstev, ki temelji na objektivnih merilih. Verjameva, da je le na ta način mogoče ohranjati težko pridobljeno tradicijo in prispevati k napredku vse družbe in ne le peščice izbrancev. ■

prof. dr. ALEŠ IGLIČ in dr. VERONIKA KRALJ-IGLIČ, Ljubljana